

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/10592. számú
törvényjavaslat**

az önkényuralmi jelképek használatának büntetőjogi szankcionálásáról

**Előadó: Dr. Navracsics Tibor
közigazgatási és igazságügyi
miniszter**

Budapest, 2013. március

2013. évi ... törvény
az önkényuralmi jelképek használatának büntetőjogi szankcionálásáról

1. §

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény a következő 269/B. §-sal egészül ki:

„269/B. § Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet a köznyugalom megzavarására alkalmas – különösen az önkényuralmi rendszerek áldozatainak emberi méltóságát vagy kegyeleti jogát sértő – módon

- a) terjeszt,
- b) nagy nyilvánosság előtt használ, vagy
- c) közszemlére tesz,

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.”

(2) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 269/C. §-át megelőző alcímében és 269/C. §-ában a „nemzeti szocialista” szövegrész helyébe a „nemzetiszocialista” szöveg lép.

2. §

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 335. §-a a következő szöveggel lép hatályba:

„335. § Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet a köznyugalom megzavarására alkalmas – különösen az önkényuralmi rendszerek áldozatainak emberi méltóságát vagy kegyeleti jogát sértő – módon

- a) terjeszt,
- b) nagy nyilvánosság előtt használ, vagy
- c) közszemlére tesz,

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt elzárással büntetendő.”

(2) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 333. §-át megelőző alcímében és 333. §-ában a „nemzeti szocialista” szövegrész a „nemzetiszocialista” szöveggel lép hatályba.

3. §

(1) Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 73. § (2) bekezdésében a „nemzeti szocialista” szövegrész helyébe a „nemzetiszocialista” szöveg lép.

(2) Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 15. számú melléklet B:5 mezőjében a „nemzeti szocialista” szövegrész helyébe a „nemzetiszocialista” szöveg lép.

(3) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény 316. §-ának az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 73. § (2) bekezdését megállapító rendelkezése a „nemzeti szocialista” szövegrész helyett a „nemzetiszocialista” szöveggel lép hatályba.

(4) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény

a) 1. mellékletének az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 1. számú melléklet B:74 mezőjét és D:74 mezőjét megállapító rendelkezése,

b) 2. mellékletének az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 12. számú melléklet B:75 mezőjét és D:75 mezőjét megállapító rendelkezése,

c) 3. mellékletének az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 15. számú melléklet B:5 mezőjét és D:5 mezőjét megállapító rendelkezése

a „nemzeti szocialista” szövegrész helyett a „nemzetiszocialista” szöveggel lép hatályba.

4. §

Ez a törvény 2013. április 30-án lép hatályba.

5. §

E törvény 3. § (1) és (3) bekezdése az Alaptörvény 4. cikk (2) és (5) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Javaslattal figyelemmel van arra, hogy a nemzetiszocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök mély és fájdalmas sebeket hagytak, és ezért ezen diktatúrák jelképei tiltásának feloldása mindaddig nem időszerű és az Alaptörvényben meghatározott emberi méltósággal szemben áll, amíg Magyarországon egy olyan ember is él, akit az ilyen diktatúrák jelképeit viselők kínoztak meg. A XX. század legborzasztóbb időszaka nem vesztethet a feledés homályába, így e totalitárius diktatúrák által elkövetett bűnök áldozataira történő emlékezés része az is, ha e diktatúrák jelképeinek használata bizonyos esetekben nem megengedett.

Az Alkotmánybíróság 4/2013. (II. 21.) AB határozata 2013. április 30-i hatállyal, pro futuro megsemmisítette a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) önkényuralmi jelképek használatát tiltó 269/B. §-át. Az Alkotmánybíróság határozatának indokolásában rögzítette egyúttal azt is, hogy a határozat megállapításai érvényesek a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: új Btk.) 335. §-ára is.

Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadsága korlátozásának a legitim céljaként ismerte el a diktatórikus rendszerekkel való azonosulást kifejező nézetek nyilvános megfogalmazását, terjesztését vagy hasonló célzatos magatartások büntetendővé nyilvánítását, mert a XX. század szélsőséges politikai diktatúráihoz kötődő szimbólumaival összefüggő magatartások egyrészt érzékenyen érinthetik, illetve sérthetik az emberi méltóságot, másrészt ellentétesek az Alaptörvényből levezethető alkotmányos értékrenddel.

A Javaslattal az Alkotmánybíróság határozatára és az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) joggyakorlatára figyelemmel határozza meg újra mind a Btk.-ban, mind az új Btk.-ban a megsemmisített tényállás helyébe lépő új tényállást.

A Javaslattal az Alkotmánybíróság határozatára figyelemmel az önkényuralmi jelképek használatát tiltó rendelkezést oly módon módosítja, hogy az általános jellegű tiltás helyett az önkényuralmi jelképeknek a köznyugalom megzavarására alkalmas módon való terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát vagy közszemlére tételét tiltja meg, azaz a korábbiakhoz képest szűkebb körben állapítja meg a büntetendő magatartások körét. Az új tényállás az EJEB esetjogát is szem előtt tartva határozza meg a tiltott magatartásokat.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1-3. §-hoz

A 4/2013. (II. 21.) AB határozatban foglaltakra figyelemmel, valamint az egységes jogértelmezés érdekében a tényállás az elkövetői magatartás követelményeként határozza meg, hogy azt a köznyugalom megzavarására alkalmas módon kell elkövetni. A jogalkalmazás megkönnyítése érdekében a tényállás példálódzva meghatározza, hogy a köznyugalom megzavarására alkalmas lehet az elkövetés módja, ha az az önkényuralmi rendszerek áldozatainak emberi méltóságát vagy kegyeleti jogát sérti. Tekintettel arra, hogy a köznyugalom megzavarására alkalmas mód, mint az elkövetői magatartás módja a tényállás eleme lesz, nem indokolt a tényállásban megtartani az AB által megsemmisített tényállás kivételeket megállapító (2) és (3) bekezdéseit. A köznyugalom megzavarására alkalmas mód ugyanis eleve kizárja az ismeretterjesztő, oktatási, tudományos, művészeti célból vagy a történelem, illetve a jelenkor eseményeiről szóló tájékoztatás céljából történő elkövetést, illetve az államok hatályban lévő hivatalos jelképeit sem érinti. Minderre figyelemmel az ilyen célokból történő elkövetés a jövőben továbbra sem lesz büntetendő.

A módosítás ezen túlmenően egyes kapcsolódó törvényi rendelkezések nyelvhelyességi pontosítását végzi el.

A 4. §-hoz

A Javaslat a hatálybalépésről úgy rendelkezik, hogy az önkényuralmi jelképek használata ne maradjon büntetlenül, hanem az a megsemmisítés napján azonnal hatályba léphessen, tekintettel arra, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (8) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés – ha az Alkotmánybíróság a határozatában eltérően nem rendelkezik – a nap kezdetén veszti hatályát. Az új Btk. szükséges módosítását a Javaslat úgy hajtja végre, hogy az 2013. július 1-jével a módosított szöveggel léphessen hatályba.

Az 5. §-hoz

Sarkalatossági záradékot tartalmaz.